

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., fél évre 2 forint 50 kr., egész évre 5 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok éjmenzők.

Hirdetéseket és **nyilt-teri** közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerinti számít fel

Elfogultság nélkül.

I.

Több egy évinél, hogy Szentes város orsz. képviselőjének dolgaival és közszerelésével csak anyagiban foglalkozunk, hogy egyes, a nyilvánosság előtt el nem leplezhető ténykedéseit, minden megjegyzés nélkül, mint egyszerű krónikásai az időnek és eseményeknek — közreadjuk.

Szándékosan cselekedtük ezt, mert úgy voltunk meggyőződve és ez a nézetünk ma sem változott, hogy Sima Ferenc, mint a helyi közélet szerepvivője — megszűnt létezni, vagy legalább nem számottevő egyén többé és jobb ha magára hagyják: hadd teljesedjék be sorsa, melyet önmagának kovácsolt, — mintsem hogy örökös bolygatásával az ő dolgainak, felszinen tartssuk a nevét.

Maguk az általa vagyoniilag rászédettek több mint egy év előtt a legjobb úton voltak arra, hogy jogos elkeseredésükben ellene eljárjanak, főlősleges jócselekedetnek tartottunk tehát részünkről minden olyan ténykedést, mely közvetve vagy közvetlenül, de mindég csak arra szolgál, hogy a mellőle már-már otdózkodó, töle elpártoló híveket újból az ő táborába gyűjtse.

Megszűnt ő ártalmas lenni abban a pillanatban, ahogy az örületes költekezésével és kétes erkölcsű gründlásaival a lebonyolíthatlan adósságok egész lavináját vette a nyakába, melyek végre csődbe juttatták: az okosság tehát azt parancsolta ilyen viszonyok közt, hogy hagyják őt csendesen elvonulni a magaszerezte gyógyíthatatlan erkölcsi és anyagi sebéivel és fenhéjázó gőgjének is legméltóbb büntetése volt volna a teljes elfeledettség.

Akik Csongrádvármegye és Szentes utolsó 10—11 évi közéleti tusáiban bent éltek vagy azoknak csak távoli szemlélői voltak is, — jól tudhatják, hogy nekünk helyes okunk volt Sima-t a letárgyalt emberek közé beakartározni és a legörületesebb újságbeli kirohanásait is hallgatással mellőzni.

Valamikor mi voltunk a leghevesebb ellenesei, sőt — fűcselkedés nélkül mondhatjuk — hogy hosszú éveken át jóformán magunkban kiüzdöttünk kárhóztos szereplése és politikája ellen, mely e vármegyében a közerkölcsöt megmetyeltyezte, a legvadabb szenvedélyeket korbácsolta fel és lerontott minden hatósági tekintélyt. És a harcot, mindég tisztességes fegyverekkel küzdve, álltuk is emberül mindaddig, míg az ő tönkje be nem

következett, melyet önmaga idézett fel magára, — mert azt mint ellenféllel szemben is elismerjük, hogy kemény dió volt, mely nem könnyen tört fel és ha tehetségeit jó irányban érvényesíti, nem átka, de áldása volt volna ennek az egész vidéken.

Mi tehát jó ideje nem foglalkozunk bírálón az ő viselt dolgaival és ha most tartózkodásunkból kilépve, ismét túlmegyünk az egyszerű krónikáirason, ezt elfogultság nélkül tehetjük, mert — ismételjük — mi Szentes város orsz. képviselőjét ma is letárgyalt embernek tartjuk, dacára annak az emberfölötti és örülettel határos erőlködésnek, melyet arra nézve követ el, hogy magát — amíg lehet — a felszinen tartsa.

Egy kissé visszanyúlunk a múltba, hogy egyet-mást a szentesi polgárok, különösen Sima hiveinek az emlékezetében feljütsünk.

Az immár hírhedt é vált demagóg első gründlása volta Csongrád megyei hitelszövetkezet. Ennek keletkezésekor, de különösen mikor ez az intézet takarékpénztárrá alakult át, figyelmzettük a népet, hogy az az átalakulás rettenetes szédelgésen alapul, mely a részbetétesek zsebére spekulál. A bekövetkezett események nekünk adtak igazat, a pénzüntézet — miután az igazgatósága ma-

TÁRCA.

Vadvirág vagyok én . . .

Vadvirág vagyok én,
Elhagyatott, árva,
Melyre akkor néznek,
Ha taposnak rája.
Gyöngye kéz nem óvja,
Senki meg nem védi,
Eltaposásuk durván —
Ez a sorsa néki.

Vadvirág vagyok én,
Eltaposnak engem,
Kitépik a szívem
Megtépik a lelkem . . .
Nincsen, a ki védjen,
Nincsen, a ki óvjon,
Nincsen a ki értem
Egy jó szót is szóljon . . .

Purjesz Lajos.

Régi írások.

Megsárgult levelei egy nagy tekintélynek örvendtek, de közülünk már-már kihalóban levő régi zsidó család ereklyetárának, jöjjetek elő a színevesztett ösztóvér bőrbugety-áris rekeszeiből, hol kegyelettel őrizett el-

eddig a rokoni szeretet. Jöjjetek elő bizonyosságot tenni a mellett, milyen türelmes volt a magyar minden időkben vallásfelekezeti dolgokban és hogy tudta nagyra becsülni a tisztességet, a becsületet.

Ugy elnézem ezeket a szabályosan egymás alá rótt gömbölyű betűs sorokat, hogy kiegyengetem magam előtt a régi írásokat, melyek arról mesélnek nekem, hogy a recepció, az egyenjogositás előtt már 60—65 évvel is szabad volt e magyar hazában is zsidónak gazdalkodással foglalkozni, szabad volt költözködni amerre neki tetszett és megbecsülték magisztrátusok, megbecsülték mindenek a túrt, a lenézett zsidót, ha magát megbecsülte, ha magának tiszteletet tudott kivívni.

Városunk közbecsülésben állt polgára volt az öreg Grünwald Dávid, nekem szeretett nagybátyám, magyar érzésű, magyaros észjárású szókimondó öreg úr, kinek egész lénye elárulta, hogy a nép fiaai közt, rusztikus munkában nevelkedett fel.

Hiszen sokan emlékeznek a külső megjelenésében is hatalmas termetű, magyaros megjelenésű öreg úrra, az ő hagyományából böngésztem elő a régi írásokat, miket

gyermekci, unokái kegyelettel őriznek; arról szólnak ezek a rozsdakivert, szépformás betűk, hogy gazdalkodott az öreg és milyen becsülésben élt ifjú éveiben a szülőtte földjén

Gyöngyösről szakadt ide Szentesre Grünwald David és az egyik írás azt bizonyítja, hogy ott közeliben gazdalkodással foglalkozott, még pedig megíphetős jó anyagi viszonyok közt, mert juhtenyésztést is folytatott.

Az egyik írás, cipusztitthatatlan jó diós-győri fajta papírosan 1837 ben kelt és valami juházolásiról meg gazdasági számadásról esik benne szó.

Kívül a levél cím:

Grünwald Dávid
Izraelitának adassék
Gyöngyösön.

Belül a megszólítás:
Isten áldja meg Kendet!

És a levél tartalma ez:

„Az egy ügyűségén nem tudok eléggé tsudálkozni, midőn második Levelébe is azt írja, hogy én a Májornéval számollyak, holott tudhattya kend, hogy ez a számolás nem kis dolog, mert én, mennyit vetett a Taá

gának busás tantiémeket szedett ki nehány évig — felszámolt és sok ember keservesen megtakarított fillérért nyelte el.

A második gründolás a „Kereskedelmi részvénytársaság” volt. Ez is Simának köszönhető az alakulását, itt is idején figyelmeztették a népet a veszedelmre, mely pénzét fenyegeti. Nem ért az semmit. A hiszékenyek lépre mentek és odavesztett az egész pénzüket, amit részvényeikre befizettek. Az az intézet is kiült.

Sima Ferenc akkor már fülig úszott az adósságban. Foglalat foglalat ért a nyomdájánál és hogy a nagyon alkalmatlan hitelezők elől ezt az objektumot, mely a lappal együtt a hatalmi eszközt adta a kezébe, megmentse, csinált belőle egy fiktív részvénytársaságot stróhmann részvényesekkel. A nyomda ezért csak az övé volt, senki ott a részvényeire soha egy krajcárt se fizetett be, de Sima adósságait a részvénytársaságon végrehajtani nem lehetett. Neki pedig csak ez kellett.

Végre azonban a nyomda is csak árverésre került, a részvénytársaság cége alatt felgyült adósságok miatt. De a gründolás ördöge — ezt megelőzően — más eszmét sugott Simának. Gyors egymásutánban megalakította, hogy gőzmalmát adósságaitért lefoglalni ne lehessen, előbb a gőzmalmi részvénytársaságot, majd a gazdasági és munkások testületét szövetségét és végre, mikor nagyon szorongatott helyzetben volt már, a gazdasági gőzmalom részvénytársaságot.

Igazából való részvényesei csak az utóbbiak voltak; azok a szerencsétlen gazdák, akik — mert bizonyos mértékben vagyonilag már beúsztak Simáért, a vesztett fejse nyelét keresték abban, hogy tőle a malmot,

melynek egy köve se volt adóssággal túl nem terhelten, átvették.

De hát mindezek a gründolások csak a hitelezők megkárosítására voltak jók, csak arra szolgáltak, hogy Sima ellen ne lehessen végrehajtást vezetni. Ez nem volt elég, mert pénzt is kellett teremteni minden áron, pénzt, mellyel tovább lehessen folytatni azt a Dárius kincsét is felemészítő, örületesen pazar életmódot, melybe a hirdett demagóg beleszokott.

Hogy pénz is legyen, meggründolta Sima Ferenc végtére a gazdasági és iparosok hitelszövetkezetét is, melynek keletkezésekor ismét óva intették a népet, hogy lépre ne menjen, mert — bár a Sima újsága az egyetlen hűz g p ó t l ó pénztintézetnek kürtölte ezt világgá, — megmondott akkor, hogy az bizony csak anynyiban lesz hűz g p ó t l ó, amennyiben pótolni kell majd az ott begyűlő pénzekkel a Sima Ferenc pénztárcájában tátongó ürességeket.

A multak eseményeinek tükré ez, mit e sorokban a szentesi nép, a könnyen hívő, könnyen hevülő és mélynyerésű nép elé tartunk. Nem kell szólni azon a képen semmit mit ez a tükrő mutat, mert elég komor az és sőt, ha nem rakunk is rá fekete színeket.

Hogy aztán ez a kép milyen árnyat vet Szentesre és miért láttuk szükségessé, a multak ezen emlékeit felidézni: elmondjuk legközelebb.

Téli kenyér. Közeledik a tél. Észre se vesszük s már rászakad a munkás-karokra a kényszerpihenés. Ha beállt a téli időszak, nálunk csak az utcáseprő, hólapátoló, favágó kereshet kenyeret, a többi kétkézi munkás, különösen a földmunkás, sőt az iparosok egy része is teljes munkátlanyságra van kárhóztatva, amíg csak a részleteiben változik s általában az a helyzet, hogy minél cnyhébb a tél, annal kevesebb munka, mert akkor

a jégördös, hólapátolás, favágás kenyéresete is jórészt elvesz. A tanyákon a földből élő embernek éppen nincs mit dolgoznia, mert ami kevés munka ott elvégezendő, azt leírja maga a gazda napszámos nélkül is.

Ölvetett kézzel ülnek hát ezren és ezren, téletlenségben szálad el tőlük az idő, mert annyit se kereshetnek, amibe egy tányér leves vagy egy krajcár kenyér kerül. Elnek a készből és ha olyan volt a nyár, hogy az aratás munkájánál nem voltak képesek annyit keresni, amiből a tavaszi munkaidőig kitartásnak, beáll a kiáltó nyomor, az elkeseredés, a szocializmus és ami mindezeknél nagyobb baj: pusztul a nyomán a nemzetfenntartó faj egyik számottevő eleme, a magyar paraszt-ember.

Mert munka nincsen, akarva sincs mit dolgozni és így ének egész nagy tömegek, mint a mormota, — alvásukból csak az éhség riasztja őket fel, hogy egyenek, ha van mit.

Hát igazán nem volna nálunk téli munka? Bizony kerülne az, csak akarni kellene, csak meg kellene mozdulniuk azoknak, akik egyes nagyobb embercsoportok sorsát intézik, vagy akiknek a tömegekre befolyásuk van; — meg kellene mozdulniuk hasznos irányban és volna munka is mindjárt.

Ott van a kézi ügyességre való nevelés, az úgynevezett S l ő j d, annál okosabb dolgot a munka nélkül szűkölködő szegény nép részére még nem talált ki soha senki. Mert aki munkaképes ember léte még avval sem keres, ha a kézi ügyességben némi gyakorlati jártasságot szerzett magának, arról bizonyosan el lehet mondani, hogy munkakerülő. Aki csak a legkezdetlegesebb kézi ügyességet sajátította is el, már megkereshet ezzel legalább annyit, amennyi a kitélelésére szükséges.

Nem szegyen-e az, hogy a nagy magyar Alföldön, ahol a nép legnagyobb részét az év négy-öt hónapján át a természeti törvények munkátlanyságra kényszerítik, — ide idegen országból vagy legalább is a felvidéki tőlektől hozzák a legtöbb faárút és konyhaedényt, a garasos fakanáltól kezdve a gyufatartóig? Nem szegyen-e, hogy százczekre menő összegek mennek ki tőlünk

valyi Földekbe, árpát és Zabot? mennyit fizetett a szántásért? mennyi árendát fizetett? mivel restál? az Ókrök, szeker, s egyéb áraba mennyivel tartozik? mind nem tudom; — de ha tudnám is mind ezeket én még is Kendnek Biraja is, Képviselője és Prokátora nem lehetek; a Juhai tsak Birói Zár alatt vannak, és még se bizta kend valamelyik attyafiára, hogy beszélt, és végzett volna velem, hanem Levelein kíván, — holott különben ha az általam rendelt napra Tomoron megjelentek volna, régen vége lett volna a Bajának.

Mint hogy pedig Demeter napjait van, a Juhász változik, a Kend Juhával én nem fogok küszködni, hanem folyó Október 24-ik napja reggeli óráit és a Számadásra meg kivantató időt Tomorra úgy rendezem, hogy 23-ik éjszakára maga Irasaival, melyek a számvetésre tartoznak, okvetetlen meg jelenyem, különben az én Birói Kezemet a Juhokul leveszem, s nem fogom bánni a Majorné Asszony akar mit fog velek tenni; — sőt minden esetre valami attyafiát kérje meg, és pénzt hozzon, hogy ha a Juhok el nem kelnek, igen otolsó áron ne kellessen el prédálni.

El jőjjön azért a meg irt napra, külön-

ben ami Kara következik belőlle, hogy a maga szegénységét cnyire el haladja, magának tulajdonítsa.

Jó Egység kívánása mellett mar: Tomoron Octb: 15-ikén 1837.

Szobonya János

F. N. Abony város Alsó Birája.

A tomori gazdalkodás sok ügyelbajjal járt az irás szerint. A juhokat talán tilosban érték a Majorné földjén és zalogba vették, onnan kellett volna kiváltani, amire az abonyi alszolgabíró, Szobonya János sehogyse volt a maga felelősségire hajlandó; amint hogy gazdasági számokodásával se akart vesződni az öreg, — akkor persze még fiatal házias Grünwald Davidnak, mert — írja — nem könnyű munka az ilyen számolás és — valószínűleg hadilábon is állt a Tekintetes Úr a számvetéssel.

1844-ig a szülőföldjén, Gyöngyösön lakik Grünwald David, onnan kezeli a tomori gazdalkodást, melyben hogy a szolgabírói levéllel érintett számadás és juh kiváltás rendbe jött-e vagy nem: irás nem szól róla.

De 1844-ben Szentesre szakad el a Mátra aljáról a zsidó család, az új otthonban hogy megtelepülhessen, a régből erkölcsi bizonyítványt kell felmutatni és a másik,

előttem fekvő irás, ugyancsak jőféle, elpusztíthatatlan diósgyőri papiroson ezt az erkölcsi bizonyítványt tartalmazza, következő szöveggel:

481. ki Szám.

Mi Tekintetes, Nemes Heves Vármegyében bevezetett Kiváltságos Gyöngyös Várossa Birája és Tanácsa, e jelen Levelünk ereje által hiteles bizonyítást teszünk az iránt, hogy Levelünket elő mutató Grünwald David Izraelita, Kébelünkbeni Származású, Városunkban elhunyt Grünwald József Izraelitának valóságos, edcs Gyermeke, Ki lakását Polák Borbála Miskoltz Várossabul vett nevével Szentcs Várossába vétén, tudomásunkra magát honlakása üdceje alatt jámborúl és betsületesen viselte, semmi vétkes tettéért előtünk meg nem fordúlva, általunk mint példás maga viseltű ezenel ajánltatik.

Mellynek valóságáról kiadtuk e jelen bizonyosság Levelünket, Városunk szokott hiteles élő petséjével megerősítve, Gyöngyösön, Szent-András hava 4-ik napján 1844-ik Esztendőben.

Kiadta: Kiváltságos Gyöngyös
Medveczky Antal, Várossa Birája és
főjegyző p. h. Tanácsa.

idegen országba éppen télen, karácsony és újév idején az egészen kezdetleges gyerekjátékokért, mikor idehaza ugyancsak százczek ülnék dologtalanul és jól tudjuk, hogy akik azokat a játékszereket odajuttatják, éppen olyan egyszerű parasztemberek mint a miénk, bár nem magyarok, hanem morvák és csehek?

Nemcsak szegyenünk, de szomorúságunk is, hogy ez így van és hogy társadalmunkban ninesen annyi jóindulat, erő és akarat, hogy olyan életrevaló és haszonhajtó intézményt, amilyen a kézi ügyességre való nevelés, a nép érdekében létesíteni bírjon. Mert a társadalmunk ebben is magyarfajta és csak olyan egyesületek képesek életetni, melyek nem a közönséget vannak, hanem a közönség van ő érettség.

Ahol az egyesületek tagjai csak arra valók, hogy fizessenek: azonnal alakul is az egyesület. De ami a népet illeti, — annak az érdekében csak cikkünk és cikkünk, — no meg, legfőleg egy-egy nagyképp felolvasást is tartunk az érdekében — teljelen ki ezekből, ahogy éppen tud.

A gazdálkodás csődje.

Hetek óta ha figyelemmel kísérjük azt az angol-búr háborút, mely a gazda bőrére dül a börtén, laikus ember közel jut hozzá, hogy a józan észétől elszaladjon.

1897-ben inséges termés volt az országban, a következő esztendő se volt sokkal jobb, mert fél Magyarországot elverte a jég. Az idei gazd. év természetesen is csak közepesnek mondható és mind ennek dacára a bérze mindenható urai nyakig úsznak a készletekben.

A vidéki kereskedők, közvetlen közelről látva a 3—4 mázsa átlagos terméshozamot, számítva arra is, hogy Oláhországból aszalyt, a többi Balkán államokból és Oroszországból silány termést jelentenek, a budapesti partitison jóval főlebb kezdtek gabonát vásárolni abban a jogos reményben, hogy az árak 9 frton alól esni nem, hanem inkább ezen fölülemelkedni fognak. Ma pedig zsebre dugott kézzel nézik, hogy Budapesten olcsóbb a búza, mint ahogy ők kint a vidéken vásárolták.

A malmok túl a tengeren új piacokat hódítottak és kitűnő, sőt fényes lisztüzleteket kötnek. A emberiség szímban egyre szapo-

Ezzel az erkölcsi bizonyítvánnyal becsátotta el Gyöngyös Városa Birija és Tánitsa a város kebelében szülött Grünwald Davidot új otthonába, Szentésre.

Forgatom, forgatom a régi írásokat és ahogy betűzöm: mi vagyon bennük elmondva, meglevően előttem újra a kedélyes öreg úr alakja és látom, hogy a régi írás visszatükrözi az ő egész egyéniségét.

It is az maradt ő élete fogytáig, aki volt a szülőtte földjén. It is gazdálkodott, messze a várostól, túl az orosházi határon, a földvári pusztán és mint Gyöngyöséről a messze tomori gazdaságát, úgy akarta itt is messziről kezelni a földvári gazdaságot, ami itt éppen úgy sok keserűséget és bosszúságot okozott neki, mint okozhatott amoda a Mátra alján.

De véglegheletéig köztisztelőben és becsülésben álló polgára maradt új otthonának is a derék öreg úr és ha a másvilágra is szükség volna az áthonosulást erkölcsi bizonyítvánnyal támogatni, Szentés város tanácsa se bizonykodhatott volna mellette egyébként, mint a régi írás szerint Gyöngyös tette.

Bánfalvi Lajos.

rodik, a fogyasztás tehát, a finomabb minőségek iránt támadó igényekkel együtt napnapra nő.

És mégis hetek óta nem lehet mást hallani a börténről, csak azt, hogy: »h a t á r i d ő ü z l e t l a n y a e — » k é s z á r ú p i a c o n a m a l m o k t a r t ó z k o d ó k, á r a k 5 — 1 0 k r r a l h a n y a t l o t t a k.

Kutatva e visszas helyzet okát, nem lehet azt másutt feltalálni, mint a börténben és annak szervezeteiben.

A börtén egy szükséges rossz, melynek fattyuhajtásai közé tartozik az úgynevezett k o n t r e m i n.

Magyarul ellenlének mondhatnánk ezt a török átkot, mely a politikai ellenlékét abban különbözik, hogy a céljait, eszközeit, szándékait mindig rüt önérdék, az anyagi haszon vezérlé és nemcs szándékot benne soha nem találunk.

A tőke undok spekulációja ez, mely munka és fáradság nélkül élvez a gazda véres veritékével előállított termés hasznát.

A börténben az árak ritkán alakulnak a kereslet és kínálat természetes törvényei szerint, hanem mindég a határoz, a fel- vagy lemenő irányzat kerekedik e fölül. A vígyorogó polajku, lólabúg senta ördög mindég ott előlködik a börtén színtalá sötét árnyékában, hogy azt a kis hasznót, mely isteni és emberi igazság szerint a gazdákat illetné meg, bezsebelje.

Ha a malmok nem vásárolnak, a sátán rögtön ott terem, hogy megadóztasson bennünket. De ha a hetek óta tartó szárazságban a búza nem képes kikelni és a földben vesztéglő mag megpuhkad, vagy megési a vetéseket ellepő egér és kártékony rovar: ennek a kárnak a megtérítésére a börtén ellenlének nincs pénze. Minden kigondolható mesterséges módon lejjebb szeriája az árakat, hogy az így potomon velt gabonát a jövő évi rossz termés esetén kétszeres áron adhassa.

A tudós német, K o c h d r. az emberiség örök haláját érdemelte ki a roncsoló toroklób elleni oltó anyagnak a feltalálásával. De merjük állítani, hogy nem kisebb volna annak a közgazdasági doktornak az érdeme sem, aki a börtén ellenlék kipusztítására fődözne fel valami oltóanyagot.

A kísérletek is megcsívilendők és egy ilyen kísérlet eszméjével állunk imc elő:

Töröljék el először is a határidőüzletet. Aki 3 hónap vagy fél év mulva akar búzát vagy más gabonaműt venni, várja meg az időt, amíg tényleg szüksége lesz rá. Mert a kereslet és kínálat természetes alakulása csak az lehet, hogy akkor vegyen mindenki, mikor szüksége van az áruira, ne pedig fél évvel előre; mert az ilyen adasveteleknél a háttérben mindég az a spekuláció lappang, hogy — ha a lejáratkor drágább lesz az áru, a vevő megfizeti a különbözetet az eladónál és az árutvételt visszatolja még egy fél évre. Az ilyen gabona tényleg nem jön forgalomba, hanem — mint papirosbúza — évről évre raktáron fekvő tárgya marad a spekulációnak.

Magát a börtént pedig alapjában át kell formálni akként, hogy annak élére egy igazgatóságot állítsanak feliben a börtén emberéből feliben gazdálkodókból és ez igazgatóság elnökéül egy kormánybiztosot nevezzenek ki.

Ez az igazgatóság aztán, a természetesen, a külföldi árjegyzések és az időjárás változóságai gondos megfigyelése alapján hétről-hétre megszabná a gabonaárakat suly és minőség szerint úgy, hogy a szabott áron sem alul sem fölül senki azon a héten a börtén gabonát ne vehessen.

Akinek búzára van szüksége és nem tetszik neki a 9 frtos ár, az tájékára se megy akkor a börténnek, hanem megvárja, amíg az ár neki tetsző összegre leszáll.

Aki pedig venni akar, ne kereshesse, hogy a kínálat bő-e, sürög-e és ezeket a körülményeket ne használhassa fel arra, hogy 5—10 kr lcsikarjon a gazda kárára az árából.

A jelszó itt is az legyen, mint a verseny-pályának: fuss vagy fizess. A gabona átadására pedig legfőlebb 6 napi időt szabad csak kikötni és ezen idő alatt azt az

eladó előállítani, a vevő átvenni legyen köteles a nélkül, hogy az üzlet lebonyolítása akármilyen cimen is elődázható legyen.

Ezzel mindenkorra vége volna a spekulációnak legalább olyan értelemben, hogy a most sűrűn ismétlődő örületes árhullámzás lehetetlenné tétetnék.

Igaz, hogy ilyen börtén mellett szédeltes gyorsasággal és fáradsót munka nélkül többé nem volna lehetséges milliókat szerezni. De ki volna így zárva az a kiszámíthatatlan közgazdasági kár is, mely az ilyen hirtelen való meggazdagodással karöltve a másik fél bukását hozza meg, ami nálunk annál érzékenyebb veszteség, mert rendszerint a külföldnek adóznak vele.

Aki ennél jobb orvos-szert tud, álljon vele elő. A már-már csődbe jutó gazdálkodás és a gazda örök halaján fölül, százezrek áldása fogja kisérni, mert a földi jóltének százczekre menő nem gazda is hasznát látja.

Ujdonságok

Szentés, 1899. november 18.

— Erzsébet királyné ünnepe. A nyáron mult egy éve, hogy Genfből Magyarországy Nagyaszonnyának, a bálványozásig szeretett Erzsébet királynénak tragikus halála híret szerteröpítette mindenfelé a villámok drót; egy éve mult, hogy azt a szeretettel teli, nemes szívűt egy gyilkos merénylő átdöfte és lelkünk ma is megremeg, ha arra a mélységesen fekete gyászra visszagondolunk, melybe ez a páratlanul bestialis merénylet minden magyar szívet döntött. Szent a magyarnak Erzsébet királyné emlékezete és amig magyar él a négy folyó mentén, az is lesz mindenidőkben, mert benne igazán szerető, imádat tal körülrajongott édesanyját vesztette el a nemzet. És a gyásznak, melyet elvesztése fölött érzünk, kifejezést adunk minden esztendőben, ünnepet szentelünk az ő glóriás emlékezetének nemcsak léleken-szívbén, de külső megnyilatkozásban is. És hogy fentartsuk az iránta való megemlékezés kegyeletos érzését a késő ivadéokban is, fényes, soha el nem halványuló éreneyi méltatásának ünnepet szentelünk Erzsébet napján iskoláinkban is, — hadd tanulja őt szeretni és tündöklő éreneyét megbecsülni a serdülő ifjúság is. Ma, november 19-én van Erzsébet napja s mert ez vasárnapra esik, kivételesen ez évben holnap lesz összes iskoláinkban ünnepe Erzsébet királynénak, Magyarországy Nagyaszonnyának, akinek emlékezete áldva legyen közöttünk örökkön-örökké.

— Városi közgyűlés. Szentés város képviselőtestülete a f. hó 20-án, holnap délelőtt 9 órákor közgyűlést tart a túl a kurcai tanácsköz terebén. A gyűlés tárgysorozatán az üresedésbe jött adóügyi fogalmazói állásnak helyettesítés útján való ideiglenes betöltése és az 1900. évi költségelőirányzat tárgyalása lesz.

— Illetékességi ügy. Egy kis hatásköri összeütkezés kerekedett Szentés város polgármesteri hivatala és Teés Fabián előjárósága közt abban a fogas kérdésben: mely esetekben melyik hatóság előtt kell a fabiáni vagy teési birtokosnak az aratási munkás-szerződést megkötni. A polgármester — a törvényre hivatkozva, úgy vélte hogy — ha a birtokos fabiáni is, minden esetben, mikor Szentésen lakik, a szentési előjáróságnál kell a munkás-szerződést hatóságilag igazoltatnia, — a teés fabiáni előjáróság ellenkező nézetten volt az alispán, mint ez ügyben dönteni hivatott I. fokú hatóság, a polgármester álláspontját mondotta ki a törvény szellemében levőnek. A közigazgatási bizottság

hová ez az ügy fölebbezés folytán került, — hogy miniszter döntést provokáljon, feloldotta az alispáni határozatot és kimondta, hogy a gazdailletéke ssége szabja meg, mely hatóságnál kell a munkás-szerződést hitelesíteni. A földmivélségi miniszter azonban az alispáni határozat szellemében döntött és a f. hó 16-án ez ügyben leérkezett rendeletében határozottan megállapítja, hogy nem a gazda honossága vagy illetékessége, hanem a lakása határozza meg az eljáró hatóságot és így ha fabiani is a birtokos, de állandó lakása Szentesen van, a jövőben csak azok a munkás-szerződések hitelesek, melyek Szentes város hatóságánál kitételek.

— **Vizsgálat a csendőrsőrn.** J a b l á n s z k y Sándor altábornagy, az állami csendőrség felügyelője csütörtökön, szemlélőjében Szentesen időzött és itt a csendőrlaktanyát inspicálta. Az altábornagy a tapasztalt rend és szolgálati pontosság fölött, meleg szavakban adott kifejezést meglegeedésének.

— **Vizsgálat a városnál.** A Szentes város háztartásában és ügyvitelében C s a t ó Zsigmond dr. alispán által mintegy két hét előtt megkezdett vizsgálat, mely az alispán közbejött egyéb elfoglaltságai miatt egy hétig szünetelt, f. hó 17-én folytatták. Az alispán e napon és tegnap is még mindig a közpénztár ügyvitelét vizsgálja, miután a legapróbb részletekig be akar hatolni a városi ügykezelésbe. — Az alispáni vizsgálatról függetlenül L a k o s Imre dr. polgármester f. hó 17-én szintén hivatalvizsgálatot tartott a városi adóhivatalnál, ahol értesülésünk szerint — most két állami adóvégrehajtó is működik.

— **Pártértekezlet.** A függetlenségi 48-as Kossuth körben, a párt kötelekezéshez tartozó városi képviselők ma délután 2 órakor értekezletet tartanak, a holnapi városi közgyűlésen tárgyalásra kerülő 1900. évi költség-előirányzat megvitatása ügyében. Ez értekezletre a kör elnöksége ez úton hívja meg az érdeklődő párttagokat.

— **Házasságkötés.** Tótdíosi D i ó s s y Aladár nyitrai megyei földbirtokos tegnap délelőtt lépett házasságra Szentesen M a s b u r g Berta úrnő fabiani birtokosnővel. A polgári házasságkötés után ugyancsak délelőtt volt az új pár egyházi megáldása a katólikus templomban, mely után a násznép kedélyes lakomára gyűlt össze a menyasszonyos háznál.

— **Színházi hír.** Z o l t á n Gyula szinigazgató f. hó 17-én személyesen járt Szentesen, hogy a tanácsotl színházi előadások tartására engedélyt kérjen. A tanács 6 előadásra engedélyt is adott a nevezett szinigazgatónak, aki — mint halljuk, — december 1-én akarja itt az előadásait megkezdenni. Z o l t á n tarsulata most Kun-Sat-Martonban van, hol a közönség elég élénk érdeklődése mellett játszanak színesen.

— **Letelepülő iparosok.** Két székely iparos: J a n i Gabor és B a c s János települ a városunkban. Eddig jóhírű kocsiárusok voltak Brailaban, Olahországnban, harminc éven át volt ott virágzó üzletük, de visszavagyakoztak a hontalanságból hazájukba és letelepülési helyül Szenteset választották, hol kocsiárus telepet rendeznek be. Műhelyükből az idegenben is a legszolidabb és a finomult izlésnek mindenben megfelelő hintók és diszjarművek kerültek ki, melyek a legfinyasabb igényt is kielégíthetik és itt is az a céljuk, hogy magasabb képzettségükkel úgy Szentes, mint a messzevidéki megrendelőit a maguk részére megnyerjék. A szentesi ipartestület — mint értesülünk, előzőkenyen fogadja a messze idegenből hazatele-

pülő jeles iparosokat és biztosította őket a legszívlevesebb fogadtatásról. Helyi iparunk jelentékenny nyereségét látjuk mi is abban, ha az iparosozást tapasztalt, világlátott és szakmájukban jeles iparosokkal gyarapszik s éppen ezért a legmelegebben ajánljuk a fent nevezett kocsiárusokat közönségünk figyelmébe.

— **Égítümeny.** Ritka szép égi tüneményben lehetett gyönyörködni csütörtökön este 6 óra 15 perckor. A holdat sok színű, hármas gyűrű vette körül, ami mintegy két percig tartott, többek gyönyörűségére de aggodalmára is, mert ezt a ritka szép tüneményt kapcsolatba hozták, a napokkal előbb jelzett világégével. A gyűrűk végre oszladozni kezdtek s csak egy maradt meg több percig a hold körül. A kik látták, kárpótolva lettek, a várt és elmaradt csillag-hullást.

— **Öngyilkos cselédeány.** K ü r t i S z a b ó Lidi cselédány, ki N a g y József I. t. 746. sz. a. lakosnál szolgált, a f. hó 15-én reggel öngyilkossági szándékból marólógot ivott. A súlyos belső sérülést szenvedett leányt még aznap a kórházba szállították, hol még kihallgatható volt, s tettenek okául azt a sok szakúrárt vallotta, melyet gazdasszonyától elküldött szenvednie. Munkaadója ellenben kihallgatása alkalmával azt adta elő, hogy a leányt az keserítette el, hogy anyja a bérét kiszedte, s nem ő reá, hanem másra költötte el. A leány másnap meghalt; hullája, mint hogy az öngyilkosság kétségtelenül beigazoldott, — nem boncoltatták fel.

— **Ápaállatok vizsgálata.** Szentesen a f. hó 15-én volt a ménlővizsgálat, melyen C s ú c s Antal vizsgáló bizottsági elnök vezetése alatt a megyei komissió tagjai, továbbá K ö l b e r százados a dorosmai méntelep parancsnoka s H u f n á g J a k a b megyei meg K a r d o s Jenő városi állatorvosok vettek részt. A bizottság elé 20 ménlovat vezettek fel megvizsgálásra, melyek közül 15-öt köztenyészési célokra alkalmasoknak ítélték és ezek részére a tenyész-igazolványt kiállították. Az eredmény tehát kitűnőnek mondható és örvendetes jele annak, hogy ló-tenyészésünk emelkedőben van.

— **Panasz a vadászok ellen.** B a l o g h István Nagyhegy nagy patéjárásának felügyelője panaszt emelt, mivel úgy a vadászati engedélylyel bírók, mint azokkal nem rendelkező vadászok, minden elővigyázati intézkedések nélkül vadásznak nyúlra a nagyhegyi szőlőkben, holott most az őszi munkálatok miatt ott kiűnn sok ember dolgozik. Kéri tehát a rendőr kapitányságot, hogy hirdetmény útján büntetés terhe alatt is hívja fel a vadászokat a nagyobb elővigyázatra addig, míg nagyobb szerencsétlenség be nem következik. Egyben pedig a vadászati engedélylyel nem bíró vadászok ellen indítsa meg az eljárást.

— **Gyászünnepe.** A helybeli állami főgymnasium holnap d. c. 9 órakor gyászünnepelet tart az elhunyt Erzsébet királyné emlékére, melyen a közönség is részt vehet. Az ünnepélyt előzőleg a tanuló ifjúság elmegegy, tanárai kíséretében, az egyes templomokban tartandó isteni tiszteletr.

— **Az elismerő levelek ezrei bizonyítják a Góliát maláta-sör előnyeit.** Így Baróc János, Jászkesér, a következőket írja: A Kőbányai Király söröző részvény-társaság által gyártott és forgalomba hozott Góliát maláta-sörnek már több mint egy éve állandó fogyasztója lévén, azt tapasztalom, hogy ezen sörgyártmány nemcsak kellemes itálul szolgál, de nálam üdítőnek és gyógyhatásúnak is bizonyult, mert az emésztést előmozdítja s a gyomor és bél hurutos bántalmat is hathatósan mérsékli.

— **Körözvény.** Kis-Kun-Dorosma előjárósága arról értesíti a rendőrséget, miszerint terül. 2 kanca csikó vétettet bitangasba s felhívja azokat, kik hozzávaló tulajdonjogukat igazolni tudják, hogy a bitangasban, lévő csikókat vegyék át, mivel ellenesetben azok dec. hó 1-én elfognak árvereztetni.

— **Nagy jótékony sorsjáték,** a budapesti poliklinika javára. A közönségnek az a ritka alkalom kínálkozik, hogy kicsiny összeggel áldozhat a jótékonyaság oltárán és a mellett megnyitja ön maga előtt Fortuna isten asszony aranyait telt bőségszárját is. A budapesti poliklinika javára rendezett jótékony-célú sorsjáték nem csak arra törekszik, hogy az egyesület neves, jótékony céljait szolgálja, de egyúttal a játék olyan esélyeit is nyújtja a résztvevőnek, aminközök foghatókat semmi hasonló vállalat eddig nem nyújthatott. A sorsjáték, melynek hat húzása 1900 január 4-től március 31-ig megtörténik, — egy 100000 koronás, s 5 egyenként 20000 koronás főnyereményt tartalmaz, azonfölül még nagyszámú 5000 koronaig terjedő kisebb nyereményeket. A legnagyobb lehetséges nyeremény azonban 200000 koronára rug, minthogy az összes húzásokban, minek következtében, ha a szerencse kedvez, meg lehet útni egy sorsjeggyel mind a hat főnyereményt. A nyerő kívánságára a nyereményeket 20 százalék levonással készpénzben kifizetik. A sorsjegy, mely lapunk kiadóhivatálatán is kapható, csak egy koronába kerül.

— **Táncpróba.** R á c z János okl. táncitanító december 10-én tartja tanítványaival táncpróbáját, 1 korona belépődij szedése mellett. melyre felkéri az érdeklődők becses pártfogását. A táncpróbán jelenlévők kedélyes estélyben részesülnek, mulattató jelenet-táncal egybeköve. A mulattató jelenetek: Eljegyzés lámpafénynél. Harminckét darab zászó és Sorshúzás zsebkendővel. 2-1

* **A fiúmei csokoládégyár** nagyban hozzájárul a hazai ipar fejlesztéséhez. E hírneves gyár által készített csokoládé és csacó napról napra jobban terjed az egész országban és kitűnő ízénél, feltétlen tisztaságánál fogva felülmúlja minden más gyártmányokat. Alig érthető, hogy hazánkban még annyian akadnak, kik e kiváló magyar termék helyett más, külföldi gyártmányt használnak. (1)

* **A család öröme.** A következő levél ékes bizonyítja, hogy a sok betegség által meggyöngyített vért föl kell frissíteni. Erősítésére tehát nagy gondot kell fordítani. E célra a Pink-pilulát kell használni, az egyedül helyreállító szer, melynek eddig meglepő eredménye volt. Bochet József, ezeltől tanító Hanteluceban, Beaufort mellett (Savoie, Franciaország) a következőkben három gyógyulást mond el, melyet a Pink-pilulával ért el.

— Három év óta, így írja levelében, borzasztó gyomorhaj kinzott; nem volt már étvágyam és a keveset, a mit ettem, nem tudtam megemészteni. Gyakran fülködés fogott el és hanyát. Semmiféle szer sem adott megkönnyebbülést. Jól tudom ugyan, hogy hatvanhét éves korában nem várhatja az ember, hogy ugyanolyan gyomra legyen, mint a milyen huszéves korában volt, de mégsem vesztettem el bátorságomat és jól tettem, mert mióta a Pink-pilulát ismerem és használok, teljesen egészséges vagyok. Jól eszem, jól emészték. Leányom, a ki mint én, beteg volt, a Pink-pilula használatával szintén meggyógyult. Továbbá a

mi még meglehetőbb, feleségemet, a ki nek husz év óta a vér élesége volt a baja, a mi fejen kiállhatatlan vizketést és kintést okozott, a Pink-pilula tökéletesen meggyógyította. Most itáladalomkélül fésülködhetek. A mi azelőtt lehetetlen volt, haza ismet fényes és megnőtt. Örülök, hogy ezt husz évi szenvedés után megirhatom. Láthatja mekkora örömet szerzett családomnak a Pink-pilula.

Mindebből világosan kitűnik, hogy a Pink-pilulának a legkedvezőbb hatása van mindazokra a betegségekre, a melyek vérszegénység vagy az

idegyöngöség következtében keletkeznek. Persze ilyen betegség sok van. Például: vérszegénység, idegesség, sárgaság, gyomorbad, reumatizmus stb. A Pink pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerboltban. Egy doboz ára 1 ft 75 kr. és hat doboz 9 ft. Magyarországi fő részlár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király útca 12

Kérelem

Szentes város és a többi megyeheli községek igen tisztelt közönységéhez.

A már végéhez közeledő tizenkilencedik századot sok tekintetben a kegyelet és jótékonyosság századának lehet nevezni, mert a nemesen gondolkodó polgárság úgy külföldön mint hazánkban soha sem gyakorolta oly nagy mértékben a nagyjai iránt érzett kegyeletet és a szenvedő emberiség iránt való jótékonytárgyat, mint ezen században, különösen annak második felében. Elhunyt nagyjaink emléktét nemcsak saját dicső alkotásaik, hanem a halás utókor által létesített szobrok is öröklítik meg; a szenvedő és szűkölködő embertársak gyámolítására jótékony egyesületek alakultak, melyek jótékonytárgyat sokféle ténen és irányban gyakorolják. Különösen a hazánk történetében kimagasló millennáris év volt a nagy humánus irányú alkotásokban s azok közt nem utolsó helyen állnak s nem csekély fontosságú birnak a szegény tanulóknak fölségélyezésére megalakult segélyező egyesületek. Habár a régebbi multból a középiskolák már régóta rendelkeznek segélyező egyesülettel, még is nagy azon középiskolák száma — mivel azok egy része a legutóbbi időben keletkezett — melyekben a szegénysorsú tanulókat teljesen magukra vannak hagyatva és segélyező egyesület hiánya miatt sok nehézséggel küzdenek, sőt gyakran a tanuló pályáról éppen szegénységük miatt le kell mondaniuk. Azért csak elismeréssel kellett fogadni dr. Vlassics Gyula vallás- és közokt. miniszternek a középiskolák tanári karaihoz e tárgyban 1895. évben 126720. sz. a kiadott leveles és buzdító rendeletét, melyben arra serkentette a tanári karokat, hogy a millennáris évben szegénysorsú tanulókat támogatása céljából segítő egyesületet létesítsenek.

A szentesi állami főgymnasium tanári kara, töle nem függött akadályok miatt, csak most juthatott azon helyzetbe, hogy a miniszteri rendeletben kifejezett óhaját megvalósíthassa, a mikor a létesítendő egyesület alapszabálytervezetét kidolgozta s magára vállalta azon terhes bár, de legnevezetesebb intencióval egybekötött feladatot, hogy első sorban városunknak nem gondolkodású s anyagi javakkal megáldott polgárait igyekezék ezen eszmének megnyerni s az egyesületbe való belépésre felkérni. És vajjon ki volna leginkább hivatva a szegény tanulókat szorult anyagi helyzetét enyhíteni s őket támogatni, mint azok, kik anyagi gondoktól menten e nemes célra kért csekély pénzadózatot meg sem érzik? Azért első sorban ezeknek, második sorban a kevésbé jó módú polgárok jóindulatát kéri a tanári kar, mert a legcsekélyebb adományok is összevéve nem megvetendő összegre rughatnak s a nemes cél eléréséhez szintén hozzájárulhatnak. Hogy pedig azon tisztelt emberbarátok, kiknél kérelmünk kedvező visszhangra talál, e tárgyban tájékozva legyenek, az egyesület célját és az egyesületi tagság minőségét az alábbiakban közöljük.

A szentesi m. kir. állami főgymnasium segélyező egyesületének célja: a szentesi m. kir. állami főgymnasiumba járó szegény tanuló anyagi támogatása: 1) tankönyveknek használatára való adása és tanszereknek adományozása, 2) betegek gyógyítási költségeinek fedezése, 3) tandíj-fizetés, 4) felruházás, 5) lakás, 6) elemzés által. Kézpénzbéli segítés ki van zárva.

Az egyesület eszközei: az alapító tagok alapítványainak kamatai, rendes és pártoló tagok díjai, adományok és az egyesület céljaira rendezendő hangversenyek és táncestek jövedelmei.

Az egyesület tagjai: tisztelt belüli, alapító, rendes pártoló és rendkívüli tagok. Tisztelt belüli tag oly magyar honpolgár, kit a közgyűlés az egyesület érde-

kében szerzett érdemei iránt való halálból annak megválaszt.

A l a p í t ó t a g a z, ki egyszer s mindenkorra 50 koronát fizet az alapítóke gyarapítására. Aki az egyesület javára 500 koronányi tőkét biztosít mint alapító tag, a letett vagy ingatlanra betáblázott tőke kamataihoz mért segítségben részesítendő ifjút vagy ifjakat maga jelöli ki s a választmány e kijelölést, ha az ifjút erkölcsi magaviselete és a tanulásban való előmenetele a segítségre méltóvá teszi, tartozik elfogadni. A kijelölés jogát másra is ruházhatja az alapító.

R e n d e s t a g a z, a ki kötelezi magát, hogy 8 éven át évenként 4 koronát fizet az egyesület céljaira. Ki a 3 év leteltével az egyesületből való kilépését június 10-ig be nem jelenti, újabb 3 évre rendes tagnak tekintetik. Halálozás, eltávozás és elszegényedés esetén a további tagsági kötelezettség megszűnik.

P á r t ó l ó t a g a z, ki évenként legalább két korona fizetésére kötelezi magát. Ilyen tag is tartozik kilépését írásban bejelenteni.

R e n d k í v ü l i t a g o k azon intézeti tanulók, kik az iskolai év 10 hónapjában havonként legalább 10 fillérrel gyarapítják a pénztárt. Intézeti tanulók csak rendkívüli tagok lehetnek és az egyesület rendezésében nem vehetnek részt.

A fenti ismertetésből látható, hogy a különféle tagság milyen kötelezettséggel jár. Az intézeti igazgatóság és tanári kar, mely a tagok gyűjtését szives volt magára vállalni, erősen megvan győződve, hogy a 30,000 lelket számláló szentes városban mindig voltak és lesznek nemes eszméért lelkesülő oly polgárok, kik, kivált ha anyagi helyzetük megengedi, minden nemest, jót és szépet mindenkor pártoltak s jövőre is pártolnak, tehát a szegény tanulóktól sem tagadják meg a támogatást. Erre kéri föl az igazgatóság és tanári kar első sorban Szentes város nemesen érző polgárait, pénzintézeteit és jótékony egyesületeit, második sorban a megyebeli többi községek polgártársait is, mert nemcsak szentesi, hanem vidéki szegény tanuló is számithatnak a megalakítandó segélyező egyesület támogatására, ha azt szorgalmuk és jó magaviseletük által megérdemlik.

Talul lehet jelentkezni az egyes tanároknál rendelkezésekre bocsátott aláírási ivenken vagy közvetlen a főgymnasium igazgatóságánál is, és ha sikerül kellő számú tagot ezen nemes célnak megszerezni, akkor az igazgatóság megkérdi az alapszabályok végleges megállapítása végett a szervezkedő gyűlést egybeihívni.

Ezen nemes és humánus eszmének minél nagyobb mérvű pártolását ísmételten kéri, Szentesen 1899. é. nov. 17.

a szentesi m. kir. állami főgymnasium igazgatósága és tanári kara.

Népesedési mozgalom.

1898 évi november 11—18-ig.

Születtek: Polgár Eszter, Béltéki Sándor, Dudás István, Szelloffer Erzsébet, Gyarmati Juliánna, Pataki Imre, Kátai Tóth Erzsébet, Gránicz Mária, Vas Erzsébet, Birkás Erzsébet, Balsi Mária, Gömöri János, Fekete Szűcs Sándor, Fekete Nagy Viktória, Sipos István, Bellér Magdolna, Dömsödi László, Vida Eszter, Takaas halva született, Szabó Ferenc, Horvát Ferenc, Notári Rozália.

Elhaltak: Pap Eszter, 9 éves, veselob. Molnár Farkas Rozália, 4 hónapos, bélhurut. Kotymán Gergely, 2 éves, ranggörcs. Mészáros József, 1 hónapos, születési gyengcség. Csendes Zsófia, 1 hónapos, bélhurut. Mácsai Borbála, 23 éves, hasi hagymáz. Gilicz Jusztina, 13 éves, szivhártyalob. Berkes János 74 éves, veselob. Kiss Sándor, 60 éves, szivszélhűdés. Koncez Ferenc, 70 éves, öngyilkosság mérgezés által. Homlok Mária, 23 hónapos, agyhártyalob. Dömc Ferenc, 18 napos, születési gyengcség. Jakó Judit, 46 éves, szültiengés. Takaas halva született. Kürti Szabó Lidia, 17 éves, öngyilkosság mérég által. Borsos Szabó Terézia, 83 éves, tódolob. Keresztes Mihály, 77 éves, véglgyengülés.

Házasságok kötöttek: Janó Gábor, Szabó Anna Etelkával. Zagyó Tóth Gábor, Szabó Rozáliával. Pataki János, Dancsó Juliánával. Dömsödi Mátyas, Nemes Teréziával. Vecseri

Imre, Kiss Zsuzsannával. Czako Lajos, Berkes Erzsébettel. Gal Sándor, Tarmasi Zsuzsannával. Hajdu János, Fekete Rozáliával. Dudás István, Zele Mariával. Pap Mihály, Czibolya Mariával. Damján András, Ohodi Juliánával. Földvári Nagy Lajos, Lakos Eszterrel. tódolob. Dióssy Aladár Ambruzs, Báro Maasburg Berta.

Nyiltér.

Van szerencsém a t. jogkereső közönség tudomására hozni, hogy

ügyvédi irodámat

Szegeden.

Károlyi-útca 2. szám alatt; (Tóth Péter fűszerkereskedő és Barcsay Károly gyógyszerész urak városi bérház melletti háza) megnyitottam.

Tisztelettel:
Dr. Széll Gyula.

3—2

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATÉPFI FERENC
Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Olcsó tűzifa.

50 méteről másodrendű száraz bükk tűzifa 10 ft 50 kr-ával

106 méteről jó minőségű száraz tölgy tűzifa 11 ft 50 kr-ával

méterenként míg a készletben tart, a Tiszaparton eredeti méteröleken kirakva kapható.

Kívánatra 1 ft 50 kr-ért ölenként házhoz is szállítom.

Szentesen 1899. november 18.

Székely József.

ELADÓ HÁZ

Bene István III. 191 sz. alatti (Veinmann féle) háza mely áll, három rendbeli lakásból, lakatos és asztalos műhelyekkel, 518 nsgöludvar tér kerttel együtt vagy pedig a IV. t. 304 számú háza kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a tulajdonossal utóbbi szám alatt. 3—1

Ij. Kovács János

épitőmesternek I. tized 254. sz. háza úgyszintén a III. t. 31. sz. háza is eladó. Venni szándékozók értekezhetnek az I. tized 233. sz. lakásán a tulajdonossal,

8635

Szentes város rendőrkapitányágától.
kp. 99,

Hirdetmény.

Figyelmeztetik Szentes város közönsége, hogy egy Szabó János nevű szentesi III. t. 314. sz. alatti lakos 34 éves magas termetű, jól táplált barna hajú, kerek arcú, kék szemű, kis gesztenyes barna bajuszt, bárony nadrágot és csizmát hord, sorsjegy elárúsitással foglalkozó, az utóbbi időben sok szentesi lakost — különösen pedig nőket megcsalt és becsapott, ezen egyéntől ovakodjanak, azzal semmi féle sorsjegy adásvételbe belene bocsájtkozozanak, hanem azt, ha lakásaikon meg jelenne a legszigorúbb és legkomolyabban utasítsák ki, a hatóságunk pedig tegyenek azonnal jelentést.

Szentesen 1899. november hó 18-án

Rendőrkapitányág.

20 százalék engedményt kap mindenki.

GUMMI

és **halhólyag**, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **ÖVSZER**, férfiak és nők részére. Ára tucatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ. tucatra frt 3.—, 4.— és frt 5.—.

Női övszerek: HASSE tanár-féle frt 2.—, MENSINGER tanár-féle frt 2.50, Dr. CARLET-féle frt 3.— darabonként. Ezen női övszerek szászor is használhatók, tucatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Hőgy szivacsok. valódi párisi, tucatonként frt 2.50.

Dianna öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, darabja frt 2.50. Megrendelésekor pontosan és diszkrétan eszköz útánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. REIF, Bècs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista üzlet.

40-8

ki e hirdetésre hivatkozik!

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fájfájást 5 percz alatt megszüntet.

megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József úr gyógyszerüzletében, Király-utca 12. és dr. Egger A. úr gyógyszerüzletében, Váci-körút 17. szám. — Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzletében, valamint a készítő

WDDER GYULA gyógyszerésznel S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Ugyazintén SZENTESEN:

Iff. Várady Lajos. Gömbös László gyógyszerészknél. 10/7

Elköltözés miatt eladó

Bodnár Lajosnak vásárhelyi utca III. tized 87. számú háza eladó — ugyazintén a volt Irházi-féle sűtő helyén újonnan épült laképület — üzlethelyiségnek kiadó; esetleg 583 aszról területű udvarral és a rajta levő épületekkel együtt egészben vagy telerészben kedvező fizetési feltételekkel olcsón eladó. — Értekezhetni fenti szám alatt a tulajdonossal. 3-3

ELADÓ HÁZ.

Iff. Varga Imre kispiai háza 10 évi törlesztés mellett eladó; mely évenként 450 forint házbért hoz.

Értekezni lehet Pandovics lelkész úrnál, vagy Vásárhelyen Vetro Sándor kereskedőnél.

A Kőbányai Király-sörfőző-

Részvénytársaság tekintetes

I g a z g a t ó s á g á n a k KÖBÁNYÁN.

Góliát maláta sörüket

rendesen élvezem, kellemes üdítő italnak találom és azt hiszem, hogy a hasonló külföldi gyartmányok könnyen nélkülözhetők, ha ilyen sörünk van itthon. Sziveskedjenek 30 palackot utánvét mellett gyorsárúként küldeni.

Monor, 1899. aug. 8.

Weismeyer Izidor gyárigazgató.

A Kőbányai Király-Sörfőző-Részvénytársaság tekintetes igazgató s á g á n a k KÖBÁNYÁN.

Kitünő és üdítő Góliát maláta sörüket házamban nagy élvezettel fogyasztják és mivel ez orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint gyógyhatással is bír, bizonyára mindenütt szívesen isszák. Pancsova, 1899 aug. 21.

Janodits Károly s. k., földbirtokos.

Eladó ház.

Abaffy Lászlónak III. t. 369. számú háza üzlettel együtt vagy a nélkül is eladó. Értekezhetni ugyanott. 203/g. 899.

Üzlet átadás!

Átadandó vidéki városban egy szépen berendezett

vas és fűszerüzlet,

mely sok — környékbeli községi, urasági és géptulajdonos — vevőkkel bír. Czim a kiadóhivatalban. 6-2

Első budapesti KÁVEMAGAZIN

ajánlja dúsan felszerelt és

megnagyobbított raktárát

KÁVÉ és TEA

3 kg. Kuba kávé	4 50 frt.
3 „ Mocca „	4 50 „
3 „ Jáva „	4 50 „
3 „ Gyöngy „	4 80 „
1/4 „ Császári keverék tea	1 50 „
1/4 „ Valódi Karaván tea	1 40 „
1/4 „ Törmelék „	— 90 „

Franko teljesen költségmentesen utánvétellel, vagy az összeg előleges beküldésével küldi

Belák István.

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 4. 3-2

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

• Linniment. Capsiel comp.

Ezen hírneves háziszser ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazották köszvénynél, osztlán, tagazagatlásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, yakorta Horgony-Linniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. (10 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerüzletben készletben van; főraktár: Török József gyógyszerészknél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisbortéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítással vissza. RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT cs. és kir. udvari szállítók.

Feljelölnek a védjegyre

Máriaczei Gyomorcsépppek

Kitünő hatásuk a gyomor betegségei eseteinél nélkülözhetet

len és régtől ismert nepies háziszser étvágytalanságnál, gyomoréngeségnél, bűzös lélegzésnél, lefűvadásnál, büfögésnél, kólikánál, gyomorégésnél, túlságos nyálkásodásnál, sárgaságnál, undornál és hányingernél, gyomorgörcsnél, székrekedésnél stb.

Féjfájásnál, a gyomornak étel vagy ital által történt túlterhelésénél, belsőférgek, máj és hemoroidális bajoknál is mint erős gyógyhatású szer kipróbálva. Nevezett betegségeknek a Máriaczei gyomorcsépppek évek óta a legjobb gyógyszernek váltak be, amit számtalan bizonyítvány igazol.

Ára egy üvegnek használati utasítással 40 kr.; nagyobb üveg 70 kr. Központi székhely: Brády Károly gyógyszerüzletéből a Magyar Királyhoz: Bécsben I. Fleischmarkt. 1.

Kapható minden gyógyszerüzletben.

Főraktár: Török József gyógyszerészknél Budapesten, VI. Király-utca. 12. 24-10

7-1

6

húzásra érvényes jótékonycélú — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 KORONA.

Főnyeremény:

100,000

korona ért.

5 nyeremény á 20.000 kor. stb. ért.

Kívánatra 20%, levenással készpénzben kifizettetik.

Első húzás

visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

A

NAGY JÓTÉKONYS. SORSJÁTÉK
KEZELŐSÉGE

A Budapesti Poliklinikai Egyes. kórh. javára
Budapest, IV., Kossuth-útca I. sz.

SZENTES
KÖZP. TAKARÉKPÉNZTÁR

BÚTOR! NAGY KÉSZLET! BÚTOR!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy saját házamnál, I. tized 303 sz. alatt **menyasszonyi** és minden más **lak berendezési szekrények, ágyak, asztalok, székek,** stilszerű díszes

FARAGOTT HÁLÓSZOBA BÚTOROK

nagy választékban a legjutányosabb árban kaphatók.

Elvállalom régi bútorok javítását és tisztítását, valamint mindenféle asztalos munkák elkészítését.

A n. é. közönség szives pártolását kérve
Szentesen, 1899. október hó.

tisztelettel:

4-4

VASS LAJOS,
asztalos.

A Kőbányai Király-Sörfőző
részvénytársaság

30-30 **Góliát-**

Maláta söre

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemesebb üdítő ital.

Dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak
gyógycélokra is ajánlják és
idegbajokban, vérszegénység-
nél, emésztési zavaroknál, gyengeség-
nél stb. kiváló sikerrel használtatik.

Kapható minden jobb
fűszerkereskedésben és
vendéglőben.

— Ovakodjunk utánzatoktól. —

Tóth Lászlónénak

Veresegyházi tanyaföldje és I. t. 615 sz. alatti háza, valamint **Tóth Lászlónak** (Tóth Árpád féle) háza kedvező feltételek mellett örök áron eladó. 6-1

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező Jurenák-féle háznál levő magtár-épület a f. é. november hó 24-től kezdődőleg haszonbérbe kiadó lesz.

Felhívom tehát az ezen magtár-épületet haszonbérbe kivenni szándékozókat, hogy ajánlataikat szóval vagy írásban nálam jelentsék be.

Szentes, 1899. november 11.

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok.

2-2

H I R D E T M É N Y.

Ó cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik

a XXI-ik magyar királyi államsorsjáték

rendezése, melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékonycélokra fog fordíttatni.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint **365,000** koronára ragnak és pedig:

1 főnyeremény	— — 150.000 korona	10 nyeremény	— — á 1.000 korona
1	, — — 50.000 ,	20	, — — , 500 ,
1	, — — 20.000 ,	50	, — — , 100 ,
1	, — — 10.000 ,	100	, — — , 50 ,
2 nyeremény	— — á 5.000 ,	1000	, — — , 20 ,
5 nyeremény	— — á 2.000 ,	6500	, — — , 10 ,

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

4-3

A húzás visszavonhatatlanul 1899. évi december 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX., Csepelrakpart, félemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közzégnél.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

M. kir. lottójövedéki-igazgatóság.

ALAPITTATOTT 1860-ban

Utazási

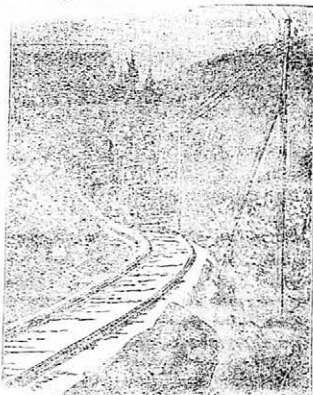
költségek megtérítése.

KEDVEZMÉNY VIDÉKI VEVŐIMNEK!

Hogy a ma kezdődő **KARÁCSONYI OCCASIÓBAN** nagyobb szükséglettel bíró vidéki vevőimet is részesíthessem, azon kedvezményt nyújtom t. vidéki vevőimnek, hogy az alábbi tabella szerint aránylag már csekély vásárlásnál is visszatérítem utazási költségeiket.

Raktáram bármely ágában történt személyes bevásárlásnál ezen visszatérítés megadatik s így t. vevőim a mellett, hogy szép fővárosunkat nagyobb anyagi áldozatok nélkül felkereshetik, a lehető legelőnyösebben szerzik be szükségleteiket:

Divatkelmékben
Selyemárúkbán
Velez- és mosó-
kelmékben

CSIPKE- ÉS
SZÖVET
függönyökben
Terítőkbén stb.

Külön a szövetszál mellett van a vászon- és fehérnemű raktár, hol

MENYASSZONYI KELENGYÉK

nemcsak rendelésre készülnek, hanem a legegyszerűbbtől a legfinomabbig készletben vannak s azok izléses és szolid elkészítése a legszelebb körökben elismerésre talál.

HAZAI GYÁRTMÁNYOK (Rózsahegy, Szepes-Igló, Késmárk) legjavát raktáron tartom, a késmárki **hímzőgyár** (Késmárk, Podolin, Szepes Béla) svájci módon gyártott gyönyörű hímzéseit fehérneműnk részére a gyár által előírt eredeti gyári árakon hozom forgalomba.

Kívánatra díjtalanul megküldhető:

1. Vászonmunkék mintái.
2. Most megjelent 700-nál több litogr. és színes ábrát tartalmazó árjegyzékem, mely üzlettem fehérnemű osztályáról nyújt áttekinthető tájékoztatást.
3. A Késmárki hímzőgyár készítményeinek mintái.
4. A Karácsonyi Occasio mintái. (Részletes leírást lásd e lap legközelebbi számában)

VISSZATÉRÍTÉS

Budapest környék szomszédos forgalmában már 20 koronás vásárlásnál 2 drb. II od. osztályú személyjegy árát térítem meg.

I. II. III. zónákban lakó vevőm személyesen üzletemben eszközölt	50 koronás bevásárlásnál 1 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 2 " személyvonat III-ad osztály jegy árát kapja visszatérítve; a hányszor 50 koronás a bevásárlás, annyiszor lesz ezen egység vissza- térítve, úgy, hogy pl. 200 koronás bevásárlásnál 4 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 8 " személyvonat III-ad osztály jegy árát térítem meg.
--	---

IV. V. VI. zónákban lakó vevőm személyesen üzletemben eszközölt	100 koronás bevásárlásnál 1 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 2 " személyvonat III-ad osztály jegy árát kapja visszatérítve; a hányszor 100 koronás a bevásárlás annyiszor lesz ezen egység vissza- térítve, úgy, hogy pl. 400 koronás bevásárlásnál 4 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 8 " személyvonat III-ad osztály jegy árát térítem meg.
---	--

VII. VIII. IX. X. zónákban lakó vevőm személyesen üzletemben eszközölt	180 koronás bevásárlásnál 1 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 2 " személyvonat III-ad osztály jegy árát kapja visszatérítve; a hányszor 180 koronás a bevásárlás annyiszor lesz ezen egység vissza- térítve, úgy, hogy pl. 360 koronás bevásárlásnál 2 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 4 " személyvonat III-ad osztály jegy árát térítem meg.
--	--

XI. XII. XIII. XIV. zónákban lakó vevőm személyesen üzletemben eszközölt	300 koronás bevásárlásnál 1 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 2 " személyvonat III-ad osztály jegy árát kapja visszatérítve; a hányszor 300 koronás a bevásárlás annyiszor lesz ezen egység vissza- térítve, úgy, hogy pl. 600 koronás bevásárlásnál 2 darab gyorsvonat II-od osztály, vagy 4 " személyvonat III-ad osztály jegy árát térítem meg.
--	--

STERN JÓZSEF BUDAPEST, Calvin-tér 1. sz.